

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Matti Kylänpään toiminta Manner-Suomen Sähkö Oy:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 19.8.2025

Päätöksen diaarinumero: PRH/191/10000/2025

Asian vireilletulo

Tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2024 suoritettussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Matti Kylänpään toimintaan liittyviä puutteita Manner-Suomen Sähkö Oy:n tilikauden 1.1.–31.12.2023 tilintarkastuksessa.

Kylänpää on saanut laaduntarkastuksesta päätöksen 16.12.2024, jossa laaduntarkastuksen tulos on ollut hylätty. Laaduntarkastuksen päätökseen ei ollut haettu oikaisua muutoksenhakuajan kuluessa, joten päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Kuuleminen

HT Kylänpäälle on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti varattu tilaisuus tulla kuulluksi tutkinta-asiassa. HT Kylänpää on lähettänyt lukukuittauksen tilintarkastusvalvonnan lähettämään sähköpostiviestiin, jolla hänelle oli toimitettu kuulemiskirje. HT Kylänpää ei ole käyttänyt hyväkseen hänelle ilmoitettua mahdollisuutta kommentoida nyt käsiteltävänä olevaa tutkinta-asiaa asetettuun määräaikaan 28.4.2025 mennessä eikä sen jälkeenkään.

Kylänpäätä on lisäksi kuultu laaduntarkastuksen suorittamisen yhteydessä tilintarkastusvalvonnassa. Tilintarkastuslautakunta on ottanut nyt käsiteltävänä olevan tutkinta-asian käsittelyssä huomioon Kylänpään aikaisemmin tilintarkastusvalvonnalle esittämät seikat.

Muu aineisto

Tilintarkastuslautakunnalla on ollut käytettävissään tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetty aineisto keskeisiltä osin.

Uusintatarkastus

Kylänpään laaduntarkastusta päätettiin 8.10.2020 annetulla päätöksellä jatkaa uusintatarkastuksella. Kylänpään laaduntarkastuksen kohteena vuonna 2024 on ollut eri tilintarkastustoimeksianto kuin vuonna 2020.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Matti Kylänpäälle varoituksen.

Perustelut

Tilintarkastaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan tilintarkastuslain (1141/2015, jatkossa myös ”TTL”) ammattieettisiä periaatteita (TTL 4:1) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4:3).

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin

laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastajan yleiset tavoitteet saavutetaan. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastajan työn laatu on voitava arvioida tilintarkastajan työstään laatiman dokumentaation perusteella.

Tilintarkastuslautakunnan arvio HT Kylänpään toiminnasta

HT Kylänpää on 16.4.2024 antanut vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen Manner-Suomen Sähkö Oy:n tilikauden 1.1.–31.12.2023 tilintarkastuksesta. Tilintarkastuslautakunta on ottanut Kylänpään tilintarkastustoimenpiteiden ja tarkastusdokumentaation arvioinnissa huomioon, että tilintarkastetun yhtiön liikevaihto tarkastetulla tilikaudella on ollut noin 600 000 euroa ja taseen loppusumma noin 397 000 euroa.

Kylänpään suorittamassa tilikauden 1.1.–31.12.2023 tilintarkastuksessa on havaittu puutteita tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja sen dokumentoinnissa. Puutteet ovat liittyneet tarkastustoimenpiteiden tai evidenssin todennettavuuteen:

- olennaisten tilinpäätöserien tarkastamisessa
- pääkirjanpitolientien ja muiden oikaisujen tarkastamisessa
- intressitaholliiketoimien tarkastamisessa
- tilinpäätöksessä esitettävien tietojen tarkastamisessa sekä tilinpäätöksen täsmäyttämässä sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastamisessa
- aloitus- ja suunnittelutoimenpiteissä
- johdon vahvistusilmoituskirjeen hankinnassa ja
- tilintarkastajan kommunikoinnissa.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastajan dokumentointi puuttuu lähes kokonaan.

Tilintarkastusdokumentaatio

Tilintarkastusdokumentaatio puuttuu lähes kokonaan. Tilintarkastusdokumentaatiosta eivät suurelta osin ilmene suoritettujen tarkastustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus. Tilintarkastajan dokumentaation perusteella ei suurelta osin pysty saamaan käsitystä hankitusta tilintarkastusevidenssistä. Tilintarkastaja ei ole riittävästi yksilöinyt tarkastamiaan yksiköitä tai seikkoja eivätkä toimenpiteet ole todennettavissa. Dokumentaatiosta eivät ilmene tilintarkastuksen aikana esiin tulleet merkittävät seikat ja niitä koskevat johtopäätökset.

Olennaisten tilinpäätöserien tarkastaminen

Laaduntarkastukseen toimitetusta materiaalista ei ole todennettavissa tarkastustoimenpiteitä, joilla olisi saatu evidenssiä tilinpäätöksen olennaisiin tilinpäätöseriin. Tilintarkastusdokumentaatio puuttuu lähes kokonaan.

Tilintarkastaja on toimittanut tilintarkastusvalvonnalle olennaisten tilinpäätöserien tarkastamisesta ainoastaan seuraavat materiaalit: varaston inventaariluettelo ilman tarkastusmerkintöjä sekä työkirja.

Tilintarkastaja on tehnyt työkirjaan ainoastaan muutamia yksittäisiä kommentteja olennaisten tilinpäätöserien tarkastamisesta. Tarkastusmerkintöjä ei ole kaikista olen-naisista tilinpäätöseristä. Tehdyt tarkastusmerkinnät ovat vähäisiä ja puutteellisia, joten tehtyjä tarkastustoimenpiteitä ei voida todentaa eikä saatua evidenssiä voida arvioida.

Pääkirjanpitolientien ja muiden oikaisujen tarkastaminen

Tilintarkastussuunnitelmasta ei ilmene, mitä tilintarkastustoimenpiteitä tilintarkastaja on suunnitellut ja suorittanut vastatakseen riskiin siitä, että johto sivuuttaa kontrollit. Riski siitä, että johto sivuuttaa kontroleja, esiintyy kaikissa yhteisöissä. Kyseessä on väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyysriski ja täten merkittävä riski. Tilintarkastaja ei ole työkirjassa ottanut kantaa riskiin siitä,

että johto sivuuttaa kontrolleja. Tilintarkastuskansioon ei sisälly myöskään dokumentaatiota pääkirjanpitovienteihin ja muihin oikaisuihin kohdistetuista tarkastustoimenpiteistä.

Intressiliiketoimien tarkastaminen

Intressitaholiiketoimien tunnistamiseen ja tarkastamiseen kohdistetut toimenpiteet eivät ole tilintarkastuskansiosta todennettavissa.

Tilintarkastaja on tunnistanut yhtiön intressitahot. Laaduntarkastukseen toimittamassaan lisätietolomakkeessa tilintarkastaja on kuvannut intressitaholiiketapahtumien tarkastamista. Intressitaholiiketoimien tunnistamiseen ja tarkastamiseen kohdistetut toimenpiteet eivät ole tilintarkastuskansiosta todennettavissa. Tilintarkastuskansiossa on vain johtopäätös: "Ei tunnistettu lähipiiriliiketoimia tilikaudella."

Tilinpäätöksessä esitettävien tietojen tarkastaminen sekä tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastaminen

Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ole todennettavissa tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon, vertailutietojen tarkastaminen tai liitetietojen oikeellisuuden tarkastus.

Tilintarkastaja on työkirjassa merkinnyt rastein työn tehdyksi, mutta varsinaiset tarkastustoimenpiteet eivät ole todennettavissa.

Aloitus- ja suunnittelutoimenpiteet

Tilintarkastaja ei ole tehnyt riittävän yksityiskohtaista riskiarviota ja tilintarkastussuunnitelmaa. Tilintarkastaja on täyttänyt käyttämänsä työkirjan riskiarvioista vain pienen osan. Tilintarkastuskansiosta ei ilmene, mitä tarkastustoimenpiteitä tilintarkastaja on suunnitellut vastatakseen toimeksiannossa oleviin riskeihin kannanottotasolla (suunniteltujen toimenpiteiden luonne, laajuus ja ajoitus).

Johdon vahvistusilmoituskirjeen hankkiminen

Tilintarkastuskansiosta ei ole todennettavissa, että tilintarkastaja olisi saanut johdon vahvistusilmoituskirjeen. Tilintarkastaja ei ole arvioinut puuttuvan johdon vahvistusilmoituskirjeen vaikutusta raportointiinsa. Hyvän tilintarkastustavan mukaisesti johdon vahvistusilmoituskirje tulee hankkia.

Tilintarkastajan kommunikointi

Tilintarkastuskansioon liitetystä dokumentaatiosta ei ilmene, onko tilintarkastaja:

- tiedustellut taloudellisen raportoinnin prosessiin osallistuvilta henkilöiltä pää-kirjanpitovientien ja muiden oikaisujen käsittelyyn liittyvästä epäasianmukaisesta tai epätavallisesta toiminnasta
- tiedustellut johdolta lähipiiriin kuuluvista tahoista sekä lähipiirissä tilikauden aikana tapahtuneista muutoksista ja mahdollisista liiketoimista lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa
- suorittanut tiedusteluja johdolle oikeudenkäynneistä ja vaateista
- tiedustellut toimivalta johdolta tilinpäätöspäivän jälkeisistä tapahtumista.

Tilintarkastuskansio ei sisällä dokumentaatiota tilintarkastajan suorittamasta kommunikaatiosta edellä mainituista seikoista, eikä tilintarkastaja ei ole saanut johdon vahvistusilmoituskirjettä. Hyvän tilintarkastustavan mukaisesti edellä mainitut tiedustelut tulee tehdä sekä dokumentoida.

Yhteenveto

Kylänpään menettelyssä riittävän tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja sen dokumentoinnissa on ollut laajoja puutteita. Tilintarkastajan dokumentointi puuttuu lähes kokonaan. Tilintarkastuslautakunta toteaa, että dokumentointivelvollisuutta ei poista se, että tilintarkastaja katsoisi kaiken olevan kunnossa. Kylänpään tilintarkastuksessa havaitut puutteet merkitsevät poikkeamista hyvän tilintarkastustavan vaatimuksista (TTL 4:3).

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Kylänpäälle ei ole aikaisemmin määrätty tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitettuja seuraamuksia. Kylänpään tilintarkastuksessa havaitut puutteet liittyvät ennen kaikkea tilintarkastusevidenssin hankkimiseen ja sen dokumentointiin.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että huomautus ei ole asiassa riittävä seuraamus ottaen huomioon puutteiden laajuus ja se, että tilintarkastusdokumentaatio puuttuu lähes kokonaan. Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n nojalla tilintarkastuslautakunnan on perusteltua antaa Kylänpäälle varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 1 §, 4 luku 1 §, 3 §, 7 luku 2 §, 5 §, 10 luku 1 §, 7 §

Valitusoikeus

Kylänpäällä on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Pasi Päällysaho, Janne Ruohonen, Anders Tallberg ja Heikki Wahlroos

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Timonen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Silvia Fager
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus